

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง สรรสร้างนिरาศภูเขาทอง (๑)

ครูผู้สอน

ครูวิชุดา

กลิ่นจงกล

ครูธีรสุต

ฉำทรัพย์

เรื่อง สรรสร้างนिरาศภูเขาทอง (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของคำนามได้
๒. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำนามได้
๓. บอกคำนามจากนิราศภูเขาทองได้

กิจกรรม

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน
แต่ละกลุ่มเล่นเกม “สลับตัวอักษร”

เกมสลับตัวอักษร

ร

ส

ค

า

สาร

า

า

น

ว

นาวา

เกมสลับตัวอักษร

า

ต

ด

ล

ตลาด

า

อ

า

ส

ว

อาวาส

เกมสลับตัวอักษร

ผ	แ	า	ร	พ
---	---	---	---	---

ผ้าแพร

ง	โ	า	พ	พ	ง
---	---	---	---	---	---

โพงพาง

คำข้างต้น คือคำชนิดใด

สาร

นาวา

ตลาด

อาวาส

ผ้าแพรร

โพรงพาง

กิจกรรม (๒)

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านใบความรู้ “คำนาม”
จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหา “คำนามจากนิราศ
ภูเขาทอง”

ใบความรู้ “ค่านาม”

ใบความรู้ เรื่อง ค่านาม

ความหมายของค่านาม

ค่านาม คือ คำที่หมายถึงบุคคล สัตว์ วัตถุ สิ่งของ สภาพธรรมชาติ สถานที่ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม คือ รวมทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

ค่านามมีประโยชน์ คือ ช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสารเมื่อต้องการกล่าวถึง คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่เป็นนามธรรม

หน้าที่ของค่านาม

ค่านามทำหน้าที่เป็นประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หน่วยเสริมความหรือขยายค่านามอื่น ชนิดของค่านาม

ค่านามมี ๔ ชนิด ได้แก่ ค่านามสามัญ ค่านามวิสามัญ คำลักษณนาม และคำอาการนาม ดังนี้

๑. **ค่านามสามัญ** คือ ค่านามที่ใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไป มิได้ระบุแน่นอนว่าเป็นสิ่งนี้มีชื่อเรียกอย่างนี้ หรือสิ่งนั้น มีชื่อเรียกอย่างนั้น เช่น ดอกไม้ ประดู่ แจกกัน ค่านามสามัญอาจมีความหมายแคบกว้างต่างกัน ค่านามสามัญที่มีความหมายแคบอาจเป็นประเภทย่อยของค่านามสามัญที่มีความหมายกว้าง เช่น ก้านยาว หมอนทอง พวงมณี มีความหมายแคบกว่าเมื่อเทียบกับทุเรียน

ประโยชน์ของค่านามสามัญ คือ ช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อความหมายถึง คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ความคิด ความรู้สึก และการกระทำ

๒. **ค่านามวิสามัญ** คือ คำที่เป็นชื่อซึ่งตั้งขึ้นเฉพาะสำหรับเรียกค่านามสามัญหนึ่ง ๆ เช่น (โรงพยาบาล)จุฬาลงกรณ์ (ถนน)พญาไท

ประโยชน์ของค่านามวิสามัญ คือ ช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อความหมายถึง คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ที่มีความเฉพาะเจาะจง

๓. **คำลักษณนาม** คือ คำที่ใช้บอกลักษณะของค่านามหรือคำกริยา เช่น พัดลม ๒ เครื่อง ส่งจานไปใบลิ ขอกอดที่

ประโยชน์ของคำลักษณนาม คือ ช่วยให้รู้ถึงลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ หรือ การกระทำ

๔. **คำอาการนาม** คือ ค่านามที่เกิดจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงคำกริยาเป็นค่านามโดยการเติมคำ “การ” หรือ “ความ” หน้าคำกริยา เช่น การเดิน การวิ่ง ความรัก ความร้อน

ประโยชน์ของคำอาการนาม คือ ช่วยขยายขอบเขตการใช้คำให้มีความหมายกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่เป็นตัวแทนของความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่เป็นนามธรรม

ความหมายของคำนาม

คำที่หมายถึงบุคคล สัตว์ วัตถุ สิ่งของ สภาพธรรมชาติ สถานที่ ความคิด
ความเชื่อ ค่านิยม คือ รวมทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เป็นรูปธรรม
และนามธรรม

ความหมายของคำนาม

คำนามมีประโยชน์ คือ ช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสารเมื่อต้องการกล่าวถึง คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่เป็นนามธรรม

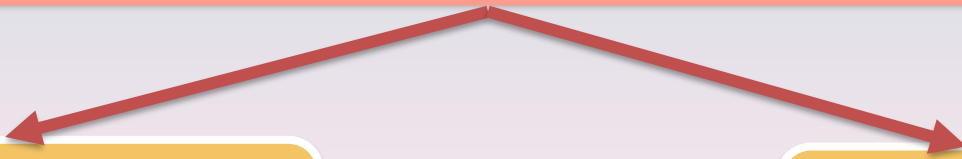
คำนามสามัญ

คำนามวิสามัญ

ชนิดของคำนาม

คำลักษณนาม

คำอาการนาม

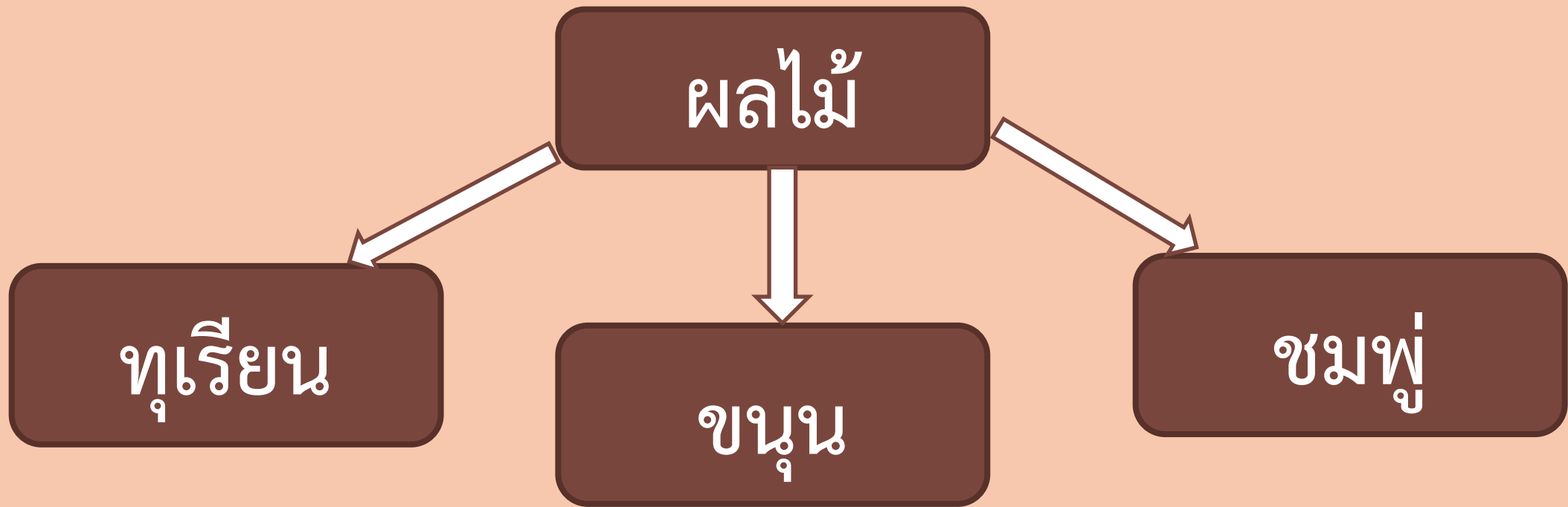

คำนามสามัญ

คำนามที่ใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ โดยทั่วไป มิได้ระบุแน่นอนว่าเป็นสิ่งนี้ มีชื่อเรียก
อย่างนี้ หรือสิ่งนั้น มีชื่อเรียกอย่างนั้น เช่น ดอกไม้ ประตู่ แจกัน

คำนามสามัญอาจ มีความหมายแคบกว้างต่างกัน คำนามสามัญที่มี
ความหมายแคบอาจเป็นประเภทย่อยของคำนามสามัญที่มีความหมายกว้าง
เช่น ก้านยาว หมอนทอง พวงมณี มีความหมายแคบกว่าเมื่อเทียบกับทุเรียน

คำนามสามัญ อาจมีความหมายแคบ – กว้าง ต่างกัน

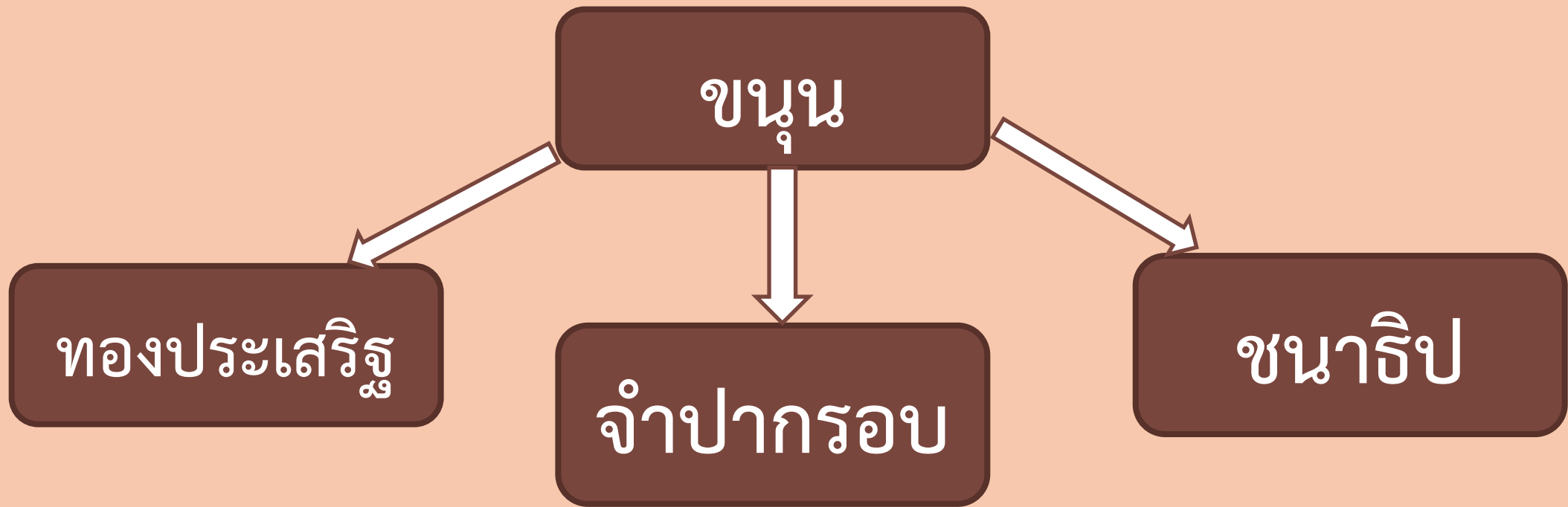

คำนามสามัญ อาจมีความหมายแคบ – กว้าง ต่างกัน

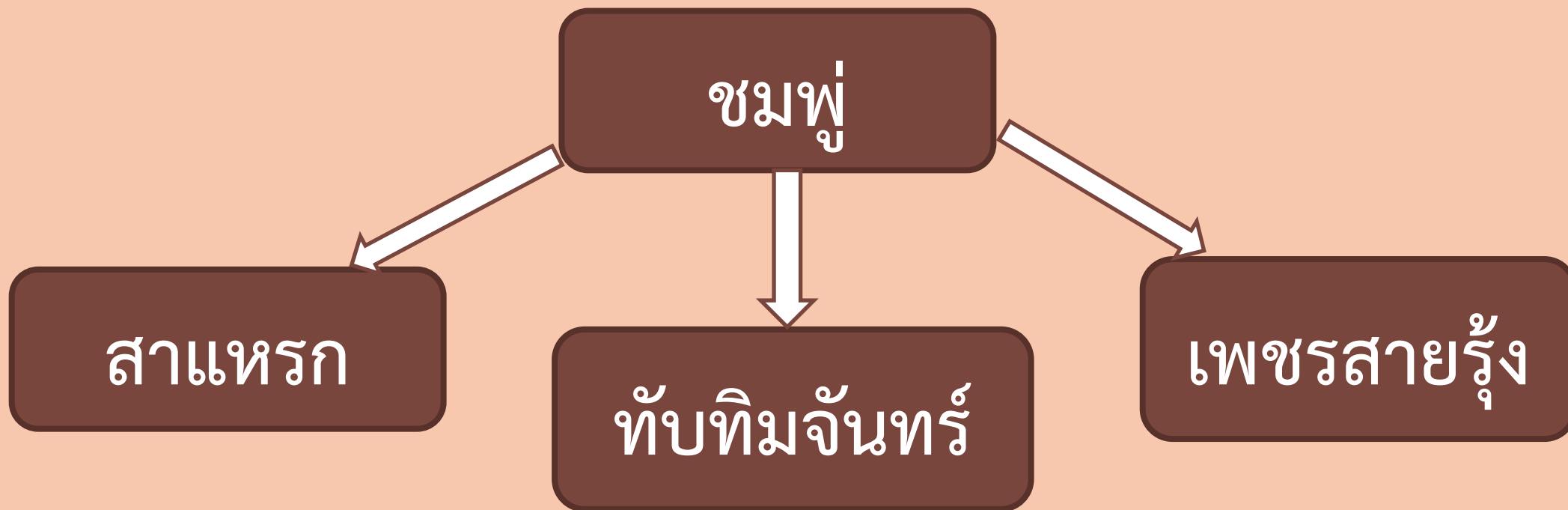

คำนามสามัญ อาจมีความหมายแคบ – กว้าง ต่างกัน

คำนามสามัญ อาจมีความหมายแคบ – กว้าง ต่างกัน

ประโยชน์ค่านามสามัญ

ประโยชน์ของค่านามสามัญ คือ ช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อความหมายถึง คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ความคิด ความรู้สึก และการกระทำ

คำนามวิสามัญ

คำที่เป็นชื่อซึ่งตั้งขึ้นเฉพาะสำหรับเรียกคำนามสามัญหนึ่ง ๆ เช่น (โรงพยาบาล) จุฬาลงกรณ์ (ถนน) พญาไท (โรงเรียน) วังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประโยชน์ค่านามวิสามัญ

ช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสาร หมายถึง คน
สัตว์ สิ่งของ สถานที่ที่มีความเฉพาะเจาะจง

คำลักษณะนาม

คำที่ใช้บอกลักษณะของคำนามหรือคำกริยา เช่น พัดลม ๒ เครื่อง
พระพุทธรูป ๓ องค์ ส่งงานให้ใบสี

ประโยชน์ของคำลักษณะนาม คือ ช่วยให้รู้ถึงลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ
สถานที่ หรือการกระทำ

คำอาการนาม

คำนามที่เกิดจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงคำกริยาเป็นคำนามโดยการเติมคำ “การ” หรือ “ความ” หน้าคำกริยา เช่น การเดิน การวิ่ง ความรัก ความร้อน

ประโยชน์ของคำอาการนาม คือ ช่วยขยายขอบเขตการใช้คำให้มีคำใช้ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่เป็นตัวแทนของความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่เป็นนามธรรม

ลงมือทำ จดจำได้

ช่วยกันเลือกคำนามจากนิราศภูเขาทองมาแต่งเป็นประโยค
ที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน คำละ ๑ ประโยค
และแสดงความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องหรือไม่

คำนามใดในบทกวี

พระสุริยงลงลับพลับฝน
ถึงทางลัดตัดทางมากกลางนา

ดูมัวมนมมืดมิดทุกทิศา
ทั้งแฝกคาแถมกกขึ้นรกรเร็ว

พระสุริยง

ฝน

ทิศา

ทาง

นา

แฝก

คา

แถม

กก

พระสุริยงลงลับพลับฝน
ถึงทางลัดตัดทางมากกลางนา

ดูมัวมนมมืดมืดทุกทิศา
ทั้งแฝกคาแถมกกขึ้นรักเรียว

ฝนตกทำให้ต้นไม้ใบหญ้าเขียวขจี

ต้นแฝกเป็นพืชที่นิยมเอามาใช้มุงหลังคา

ชวณคิดช่วงท้าย

- คำนามมีกี่ชนิด และแต่ละชนิดทำหน้าที่ใด
- ในนิราศภูเขาทองตอนที่ศึกษาในช่วงนี้มีคำนามชนิดใด

การบ้าน

ให้นักเรียนทำใบงาน “ชนิดและหน้าที่
ของค่านาม” แล้วส่งครูในครั้งต่อไป

ใบงาน “ชนิดและ หน้าที่ของคำนาม”

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำนาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระหว่างทางบันทึก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง สรรสร้างนิราศภูเขาทอง (๑) (คาบที่ ๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำนาม
คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกชนิดและหน้าที่ของคำนามที่ขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง

ประโยค	ชนิดของคำนาม	หน้าที่ของคำนาม
๑. <u>สถานทูต</u> ประกาศเปิดทำการแล้ว		
๒. <u>โลก</u> ของเรากำลังเข้าสู่ภาวะโลกร้อน		
๓. เราได้เห็นถนน <u>ราชดำเนิน</u> วันนี้เอง		
๔. <u>คุณะ</u> เจ้าหน้าที่ได้เข้าสอบสวนแล้ว		
๕. หมู่บ้านของฉันทำ <u>ถนน</u> ใหม่		
๖. คุณครูมอบ <u>รางวัล</u> ให้แก่เด็ก ๆ		
๗. ดอกไม้ในแจกันใบนี้ <u>สวย</u> มาก		
๘. คอมพิวเตอร์ <u>เครื่อง</u> นี้เสีย		
๙. <u>การขาย</u> เสียงผิดกฎหมาย		
๑๐. <u>สถาบัน</u> นิกอกแบบโรงพยาบาล <u>ศิริราช</u>		

ชื่อ - สกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

คำไหนใช้ถูก

รามเกียรติ์

รามเกียรติ์

รามเกียรติ์

ภาพ การแสดงรามเกียรติ์ ตอนนาคบาท ณ ปราสาทหินพิมายจาก นายธีรสุด ฉ่ำทรัพย์

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/>
พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔
สืบค้นเมื่อ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕

บทเรียนครึ่งต่อไป

สรรสร้างนิราศภูเขาทอง (๒)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1